

MPRA

Munich Personal RePEc Archive

Economic Parameters Turn Adrift

Georgescu, George

10 October 2005

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/26319/>
MPRA Paper No. 26319, posted 31 Oct 2010 13:46 UTC

Economic Parameters Turn Adrift

George Georgescu
Institute of National Economy

Abstract. The paper updates a warning launched by the author a year earlier regarding the effects of Inward/Outward Processing Trade flows, already entered a marginal decrease path. The high volatility of these flows, totally escaping the perception of decision makers, is threatening Romania's appropriate management of the financial framework sustainability on medium and long term. In the first half of 2005, the economic parameters deteriorated in real terms more than shows the official data, as concerns net exports contribution to GDP, trade and current account balance, leading to the increase in external debt, which are endangering also the country risk rating, implicitly the costs of external borrowing in order to cover the rising financial gap.

Keywords: Inward Processing Trade, Balance of Payments, Current Account, External debt, Economic Growth, Country Risk.

Jel Classification: E20, F21, F32, F34, G38

Note: This study has been published in the Romanian language under the original title: *Primele semne ale derivei în economie*, in the monthly Journal Bilanț, No 13, Bucharest, October, 2005. p. 15-19.

Parametrii macroeconomici în derivă

Într-un articol publicat în numărul din aprilie 2005 al Revistei Bilanț atrăgeam atenția asupra unui pericol ce planează asupra economiei românești, ce decurge, în principal, din ignorarea efectelor evoluției IPT (Inward Processing Trade - perfecționare activă în termeni comerciali, denumit impropriu și lohn). Astfel, se arăta că fenomenul IPT pare să nu se situeze în zona de percepție a autorităților guvernamentale și monetare din țara noastră, scăpând total atenției caracterul lui volatil, precum și faptul că el a intrat deja pe o pantă de descreștere marginală, iar la unele produse chiar într-o diminuare a valorilor absolute.

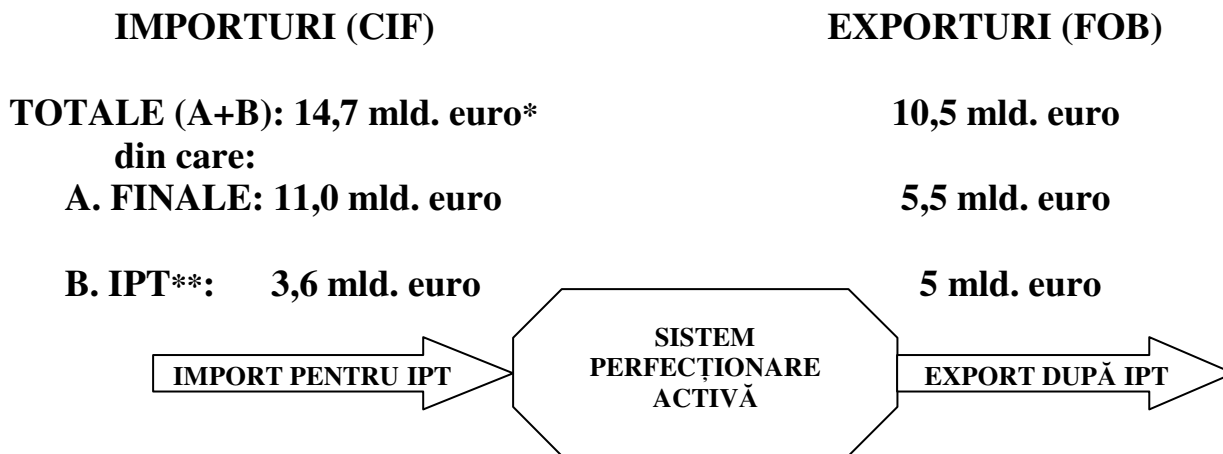
Contribuția, previzibil în scădere relativă a IPT, ca sursă de venituri la încasările valutare ale României, precum și limitarea capacității de creștere a creditului altor componente ale contului curent care să o poată compensa, reprezintă riscuri majore, susceptibile să creeze probleme insurmontabile susținerii echilibrului financiar extern pe termen mediu și lung.

În opinia noastră, evoluțiile din prima parte a anului 2005 indică o derivă a parametrilor macroeconomici, în special deteriorarea severă a deficitului de cont curent, ceea ce ne face să credem că evaluările noastre anterioare privind perspectivele situației financiare externe s-au dovedit a fi realiste și că semnalele de avertizare transmise, indiferent de modul în care au fost receptate, corecte.

Așa cum se preciza, o analiză pertinentă a datelor privind schimburile comerciale externe impune abordarea distinctă a celor două componente ale sale, respectiv, pe de o parte, comerțul exterior propriu-zis (real) cu mărfuri românești în regim vamal definitiv și, pe de altă parte, cel cu mărfuri străine ce fac obiectul IPT în regim vamal de import temporar, urmat, după operațiuni de prelucrare (transformare) desfășurate pe teritoriul României, de reexportul acestora.

Dacă dimensiunea fluxurilor IPT este semnificativă, ca în cazul României (aproape 50%), interpretarea datelor privind schimburile comerciale, dar și balanța contului curent, fără a ține seama de această abordare este o eroare nepermisă, ale cărei costuri pot atinge dimensiuni exorbitante.

Schematic, în sem I 2005, comerțul exterior al României, total și separat pe cele două componente ale sale se prezintă ca în Figura 1.

* Inclusive 0,1 mld. euro leasing financiar

**Valoarea importurilor pentru IPT de 3,6 mld. euro este nominală (nu se plătește), fiind inclusă și în valoarea exporturilor după IPT de 5 mld. euro, ceea ce se încasează efectiv fiind diferența de 1,4 mld. euro.

Figura 1

După cum se observă, deficitul comercial real FOB-CIF (exclusiv cu produse românești) este de 5,5 mld. euro, cel aparent de 4,2 mld. euro fiind atenuat de încasările de 1,4 mld. euro din IPT. Cu riscul de a ne repeta, reiterăm faptul că suprapunerea celor două fețe, complet diferite, ce caracterizează comerțul exterior al României reflectă o imagine distorsionată a realității, mai ales în plan structural, care poate induce într-o gravă eroare procesul decizional. Cel mai edificator exemplu în acest sens îl reprezintă sectorul confecțiilor, considerat și prezentat de către majoritatea analiștilor și a factorilor de decizie ca fiind principalul capitol de export al României.

Nimic mai fals! Privind imaginea suprapusă a exporturilor de materii textile și articole (exporturi finale+exporturi în regim IPT) în sem I 2005 rezultă că acestea au fost de 2,1 mld. euro, reprezentând 20% din totalul exporturilor și poziționându-se aparent pe primul loc între cele 21 categorii de produse conform clasificării CN-HS. Secționând imaginea de ansamblu și privind doar la exporturile finale (directe) de materii textile și articole (export de confecții în nume propriu al societăților

românești) se constată că acestea s-au situat sub 0,2 mld. euro (3,5% din totalul exporturilor finale), majoritatea exporturilor de asemenea produse fiind în regim IPT, respectiv 1,9 mld. euro (cca 38% din totalul exporturilor după IPT).

Precizăm că regimul IPT în acest caz presupune importul temporar de materiale și accesorii, transformarea (prelucrarea) lor în România și reexportul produselor rezultate, respectiv confecții. În perioada acestor transferuri, produsele (inclusiv designul) rămân în proprietatea firmelor străine care le-au comandat, neavând nici un moment atributul de produse românești. Cum o mare parte a comenzilor de confecții în regim IPT provin din Italia, apreciem ca relevantă precizarea că firmele italiene denumesc acest sistem de lucru „*conto terzi*” (ce semnifică parteneriat de subcontractare cu țări terțe), produsele finale fiind vândute sub mărcile firmelor respective și nu ale societăților din țările terțe în care au fost practic confecționate.

În consecință, imaginea reală a exportului de confecții și locul acestei secțiuni în structura exporturilor românești este cea relevată de ponderea de 3,5% în exporturile finale (directe), și nu de cea de 20% cum apare în exporturile totale (inclusiv în regim IPT). Mai mult, cele 1,9 mld. euro exporturi de confecții în regim IPT includ o valoare nominală de 1,4 mld. euro (contravaloarea materiilor prime textile și a accesoriilor importate temporar în scopul prelucrării-IPT), ceea ce s-a încasat efectiv în conturile firmelor românești executante fiind diferența de 0,5 mld. euro (în principal, contravaloarea muncii prestate). Deci, în mod real, întregul sector al confecțiilor nu a reușit să contribuie decât cu cca 0,7 mld. euro (exporturi finale + venituri din IPT) la încasările valutare ale României în sem I 2005.

Ca atare, se poate afirma că acest sector important al economiei, care ocupă peste 300 mii persoane, lucrează aproape exclusiv în contul străinătății, dar nu și că el ar fi principalul furnizor de produse românești la export. Eventual, ar putea deveni, în măsura în care experiența și calificarea forței de muncă din sector ar fi completate de o calitate a designului, a materialelor textile și accesoriilor produse în țară compatibilă cu cererea externă, precum și de costisitoare acțiuni de promovare a brandurilor proprii pe plan internațional. Așa cum se

prezintă însă starea actuală a sectorului textil (situat în amonte de cel al confecțiilor), deteriorată tocmai de prevalența regimului IPT, este puțin probabilă, cel puțin pe termen scurt și mediu, materializarea situației ipotetice menționate.

Pe de altă parte, după cum se constată din datele prezentate în Tabelul 1, cele mai importante capitole de export ale României le reprezintă metalele și articolele din metal (în special fier vechi, laminate plate, țevi) și respectiv produsele minerale (în special benzine și motorine), care dețin o pondere de peste 27% și respectiv peste 16% în totalul exporturilor finale (directe).

Tabel 1
Exporturi finale și după IPT pe unele secțiuni mai importante de produse în sem. I anul 2005

	TOTAL	Exporturi finale	Exporturi după IPT
EXPORTURI sem I 2005	10,5	5,5	5,0
Din care secțiunea (CN-HS):			
XI. Materii textile și articole	2,1	0,2	1,9
(pondere în total %)	20,0	3,5	38,0
XV. Metale și articole	1,7	1,5	0,2
(pondere în total %)	16,1	27,3	4,0
V. Produse minerale	1,0	0,9	0,1
(pondere în total %)	9,5	16,4	2,0

Sursa: prelucrat după date INS, DGV.

Analizând dinamica exportului mărfurilor care au făcut obiectul perfecționării active (IPT) în primele 6 luni din 2005 se constată că acesta crescut cu doar 4% față de aceeași perioadă a anului trecut, iar veniturile din această activitate s-au plafonat la același nivel: cca 1,4 mld. euro.

Fără a ne propune o investigație analitică a încetirii extinderii IPT, ne limităm în acest context să menționăm doar cauza sa principală și anume erodarea rapidă a avantajului comparativ al României în privința

costurilor inferioare ale mâinii de lucru, relevată de creșterea salariului mediu exprimat în euro, alimentată în principal de aprecierea monedei naționale cu aproape 10% doar în prima jumătate a anului 2005. Cum acest avantaj comparativ era mai evident în sectorul confecțiilor și încălțăminteii, care concentrează aproape 50% din exporturile în regim IPT, el a și fost cel mai afectat, înregistrând chiar o scădere a valorilor absolute în sem I 2005 față de sem I 2004. Precizăm că diminuarea competitivității externe a acestui sector s-a produs și pe fondul liberalizării comerțului mondial cu produse textile (încetarea Acordului Multi Fibre de la 1.01.2005), care a avut un impact negativ asupra comenzilor firmelor europene ce operau în România în regim IPT.

Astfel, devine din ce în ce mai evident că evoluția IPT reprezintă o componentă aleatorie a comerțului exterior al României, depinzând de mutațiile produse în contextul jocului mondial al globalizării și al delocalizării producției (denumit uneori outsourcing), în care țara noastră este un actor ne semnificativ.

În aceste condiții, revenirea la articolul menționat urmărește să pună în evidență, prin separarea componentei IPT din datele statistice privind comerțul exterior, importanța vitală ce revine exporturilor finale (directe) de produse românești, precum și implicațiile aferente asupra contului curent al balanței de plăți externe și situației financiare a României pe termen mediu și lung.

Ceea ce ar fi putut să se constituie într-o valență pozitivă a evoluției acestora a fost accelerarea ritmului de creștere a exporturilor finale în raport cu cel în regim IPT în sem. I 2005 față de sem. I 2004. Dacă analizăm însă structura exporturilor finale, se constată că majorarea lor pe ansamblu cu cca 30% s-a datorat, în principal, creșterii exporturilor de materii prime (produse minerale și metale), în condițiile unor indici ai prețurilor externe consistent supraunitari la aceste produse(1,4-1,5).

Deci, până în prezent, nu există semnale convingătoare că redresarea exporturilor de produse românești este durabilă, fiind condusă de mărfuri cu valoare adăugată scăzută, care au beneficiat de un context internațional favorabil. Ne putem aștepta, în condițiile schimbării acestei conjuncturi, la încetinirea ritmurilor de creștere a exporturilor, cu efecte

asupra deteriorării mai drastice a balanței comerciale și implicit a balanței contului curent.

Din situația contului curent al balanței de plăți externe pe sem I 2005 (Vezi Tabelul 2), rezultă că fluxurile reale de încasări și plăți ale României sunt semnificativ inferioare în raport cu cele relevate de datele oficiale ale BNR. Chiar dacă soldul negativ al balanței contului curent rămâne același în urma corecției, faptul că încasările valutare sunt în realitate mai mici (10,5 mld. euro față de 14,2 mld. euro, respectiv cu cca 30%) deteriorează sensibil nivelul unor indicatori pe baza cărora se evaluează soliditatea situației financiare externe.

Tabel 2

**Contul curent al balanței de plăți externe a României (aparent)
și corectat (real) în sem I anul 2005**

- mld. euro -

	Varianta oficială a BNR			Varianta corectată în funcție de fluxul real de încasări și plăți			Varianta fără includerea încasărilor din IPT		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
CONTUL CURENT (A+B+C)	14,2	16,9	-2,7	10,5	13,2	-2,7	9,2	13,2	-4,0
A. Bunuri și servicii	12,2	15,6	-3,4	8,5	11,9	-3,4	7,2	11,9	-4,7
a) Bunuri	10,5	13,6	-3,1	6,8*	10,1**	-3,3	5,5	10,1**	-4,6
b) Servicii	1,7	2,0	-0,3	1,7	1,8***	-0,1	1,7	1,8***	-0,1
B. Venituri	0,3	1,1	-0,8	0,3	1,1	-0,8	0,3	1,1	-0,8
C. Transferuri	1,7	0,2	1,5	1,7	0,2	1,5	1,7	0,2	1,5

* încasări reale, provenind din exporturile finale și din veniturile aferente operațiunilor de prelucrare în regim IPT.

** plăți reale, respectiv pentru importurile finale (FOB, respectiv prin împărțirea importurilor CIF la coeficientul 1,0834), ținând seama și de importurile în regim de leasing financiar.

*** plăți reale de servicii, estimate la subcapitolul transport mărfuri, pe baza coeficientului CIF/FOB.

Sursa: BNR, calcule proprii pe baza datelor INS, DGV.

Spre exemplu, serviciul datoriei externe pe termen mediu și lung raportat la exportul de bunuri și servicii aferent sem. I din anul 2005 este în realitate 22,6% și nu 15,7%, așa cum ar rezulta din datele BNR. De asemenea, gradul de deschidere al economiei românești, exprimat ca

raport între exporturi și PIB a fost în realitate cca 22% în sem I 2005 și nu cca 35% așa cum o indică cifrele oficiale. Gradul real de acoperire a importurilor finale prin exporturi finale (exclusiv componenta IPT), indicator esențial în evaluarea riscului de țară din punctul de vedere al stabilității financiare externe, a fost de numai 49,7% în 2004 în cazul României, unul dintre cele mai scăzute din lume. Raportul între datoria externă pe TML și exportul de bunuri și servicii estimat la nivelul anului 2005 ar fi de cca 140% și nu de cca 100% cum ar apare din datele BNR.

Pe de altă parte, rezervele valutare internaționale brute (inclusiv aur) ale României exprimate în luni de import (bunuri+servicii), sunt de 7,5 luni ținând seama de fluxul real de plăți (excluzând valoarea nominală a importurilor pentru IPT) și nu de 5,8 luni cum se specifică în Comunicatul de presă al BNR pe sem I 2005, ceea ce ar semnifica o ameliorare a situației financiare externe, dacă nu s-ar pune problema depășirii intervalului optim recomandat de FMI pentru acest indicator (situat între 3-5 luni), implicat a gestionării inadecvate a acestor rezerve.

În sem I 2005, în contextul realizării unei creșteri cu 4,9% a PIB, balanța contului curent a înregistrat un deficit de 2,7 mld. euro, respectiv cu 60% mai mult comparativ cu sem I 2004. Din datele INSSE se constată că principalul factor de creștere economică l-a reprezentat consumul final individual, alimentat de expansiunea creditului, alocat în special pentru bunuri din import. După cum se și specifică în Comunicatul de presă, majorarea deficitului de cont curent s-a datorat creșterii mai accentuate a volumului importurilor de bunuri și servicii (+17,1% în termeni reali) comparativ cu cea a exporturilor (+5,9%), această evoluție având un impact negativ asupra dinamicii PIB.

Cu alte cuvinte, contribuția negativă a exportului net (a cererii externe) a atins un nivel record, tăind după estimările noastre cel puțin 5 puncte procentuale (adică aproximativ o jumătate) din creșterea internă a PIB. Acest fapt, la care se adaugă majorarea cererii interne în special pe seama consumului, relevă un dezechilibru alarmant al factorilor de creștere pe latura utilizării PIB. Precizăm în acest context că, atât teoria, cât și practica economică au demonstrat că o creștere economică sănătoasă, durabilă, trebuie să fie condusă pe latura cererii interne de ritmurile superioare de creștere ale formării brute de capital fix (factorul

investițional), cel mult în echilibru cu majorarea consumului, în timp ce situația ideală a cererii externe ar fi o contribuție pozitivă sau aproape de zero a exportului net.

În principal ca efect al deteriorării balanței comerciale și de cont curent, datoria externă pe termen mediu și lung a României s-a majorat de la 18,1 mld. euro în dec. 2004 la 22,1 mld. euro în iunie 2005, deci cu cca 4 mld. euro în doar 6 luni, iar serviciul datoriei externe pe TML a atins aproape 2 mld. euro în sem I 2005. Este adevărat că în datoria externă au fost incluse și depozitele nerezidenților, în sumă de peste 1 mld. euro, intrate mai ales după liberalizarea contului de capital la 1.04.2005.

În mod paradoxal, aprecierea monedei naționale, parțial datorată și influxului de capitaluri speculative după liberalizarea contului de capital, considerată un factor monetar care a dezavantajat masiv exportatorii, va constitui probabil colacul de salvare a raportului între deficitul de cont curent și Produsul Intern Brut în anul 2005. Dinamica PIB exprimat în euro, fiind sensibil superioară creșterii sale reale (calculate în moneda națională), va conduce la un nivel superior al PIB exprimat în euro și deci la o pondere mai mică a deficitului de cont curent în PIB. Chiar în aceste condiții, se așteaptă o cifră de 8-9%, România depășind pentru al treilea an consecutiv cota de alarmă de 6%. Într-adevăr, după calculele noastre, chiar în varianta optimistă, este probabil ca situația principalelor capitole ale contului curent al balanței de plăți externe la finele anului 2005 să se prezinte astfel:

A. Bunuri și servicii (deficit de 7,4 mld. euro):

a) Credit: 25,6 mld. euro, din care bunuri 21,9 mld. euro

b) Debit : 33,0 mld. euro, din care bunuri 29,0 mld. euro

B. Venituri (deficit de 1,6 mld. euro):

a) Credit: 0,6 mld. euro

b) Debit : 2,2 mld. euro

C. Transferuri (excedent de 3,2 mld. euro):

a) Credit: 3,7 mld. euro

b) Debit : 0,5 mld. Euro

Sintetizând cifrele de mai sus rezultă un deficit al contului curent de 5,8 mld. euro în 2005, care ar reprezenta cca 8% din PIB. În acest context, trebuie reiterat faptul că ceea ce susține în mare măsură balanța de plăți externe a României sunt încasările din IPT, precum și transferurile valutare de la rezidenții români în străinătate (împreună, flux net de cca 6 mld. euro estimate pentru 2005), ambele derivate din factorul muncă, ce își pierde însă treptat avantajul comparativ. Mai mult, dacă deficitul comercial real (exclusiv cu produse românești) prezintă o tendință clară de creștere, încasările din IPT par deja să se fi plafonat, iar veniturile repatriate de muncitorii români din străinătate vor intra și ele, mai devreme sau mai târziu (cel mai probabil după 2007), pe o pantă descrescătoare. Ca atare, contribuția acestor încasări valutare la menținerea dezechilibrelor externe în limite sustenabile este într-o scădere relativă, unica modalitate de compensare sau moderare a deficitelor de cont curent rămânând în perimetrul capitolului de bunuri și servicii, respectiv a exporturilor acestora.

Este evident că deficitul de cont curent nu va mai putea fi finanțat în mare parte prin fluxuri autonome de capital (investiții străine), făcând necesare fluxuri compensatorii crescânde, care vor avea însă ca efect majorarea datoriei externe. Se revine astfel la cercul vicios al traiectoriei dezvoltării României, în care, datorită structurilor economice revolute și performanțelor mediocre ale unui aparat productiv energointensiv, accelerarea ritmului de creștere presupune accentuarea dezechilibrului extern (elasticitatea creșterii economice la importuri, accentuată în 2005 de menținerea unor cotații extrem de ridicate ale țigăii pe plan mondial), precum și a gradului de îndatorare, devenind vitală menținerea în cadrul parametrilor de sustenabilitate a acestuia.

Ca și în articolul la care am făcut referire, rămânem la părerea că singura soluție care să permită evitarea intrării României într-o posibilă (pe termen mediu și lung) criză financiar-valutară este redresarea exporturilor. Pentru a încerca identificarea celor mai adecvate modalități de a o realiza, prima condiție este recunoașterea stării de confuzie generată de datele privind comerțul exterior, cu reverberații și asupra celor corespunzând situației financiare externe. Dacă se acceptă că maladia României este incapacitatea sa de export, nu este permisă o

interpretare eronată a datelor de relevanță, care nu poate conduce decât la un diagnostic greșit și evident la remedii contraindicate. Cu cât se amână investigarea stadiului real al maladiei, prin instrumente adecvate și cu probitatea necesară, cu atât se diminuează șansele redresării României.

Semnalăm în acest context o încercare meritorie, prima de o asemenea amploare în spațiul și timpul tranziției. Ne referim la Strategia Națională de Export (SNE), elaborată sub egida Consiliului de Export și lansată recent în dezbatere publică, la care a lucrat un număr impresionant de specialiști din administrația de stat, cercetare academică, diferite organizații de comerț exterior, camere de comerț, asociații patronale și profesionale. Faptul că, pentru prima dată, au fost implicați practic toți factorii care concură la dezvoltarea comerțului exterior al României demonstrează că această problematică pare să fi devenit (credem că și sub presiunea deteriorării constante a cadrului extern în ultimul timp), de o importanță capitală pentru țara noastră. Nepropunându-ne, cel puțin în materialul de față, o analiză critică a acestei strategii, ne limităm în continuare doar unele scurte comentarii.

Nedorind a insista asupra valențelor sale pozitive, cea mai evidentă fiind deja menționată, suntem de părere că SNE, deși se autoafirmă ca o extensie a Strategiei Naționale de Dezvoltare, nu are consistența unei strategii de ansamblu, ceea ce ar putea-o lipsi de un suport logistic (inclusiv bugetar) adecvat din partea instituțiilor statului. Comerțul exterior, ca activitate de servicii, poate beneficia de un tratament individual, dar produsele de export fac parte dintr-un ciclu structurat, industrial sau agricol, aparținând diferitelor sectoare ale economiei naționale. În condițiile liberalizării comerțului mondial, România nu își poate permite să-și structureze economia în sectoare/produse pentru export și în sectoare/produse pentru intern. Suntem de părere că produsele cu adevărat competitive își dovedesc această calitate, în aceeași măsură, și pe piața externă și pe piața internă, iar deficitul de competitivitate este sancționat la fel, indiferent de frontiere.

Dacă aceasta a fost o observație de principiu, a cărei eventuală justețe poate invalida însă întreaga construcție conceptuală a SNE, o alta de detaliu se referă la insuficienta delimitare a strategiei dezvoltării exporturilor de bunuri, față de cele de servicii, ca să nu mai revenim

asupra erorii tratării în ansamblu a exporturilor, fără a face distincție între cele finale (cu produse românești) și cele în regim IPT (cu produse străine). Din câte am sesizat, doar o singură dată este menționată, în contextul enumerării unor obiective strategice ale industriei de confecții pe 2005-2009 *„mărirea exporturilor directe (trecerea de la sistemul „lohn”) cu o rată anuală medie de 5% prin încurajarea firmelor să se modernizeze funcțional spre design și retail”*.

Trebuie recunoscut totuși un pas important în această direcție, prin relevarea așa-zisului lanț valoric („value chain”) în diferite sectoare, inclusiv confecții (fără a avansa însă în descifrarea efectelor IPT în cazul României), precum și prin pledoaria pentru amplificarea capacității întreprinderilor de a capta, crea și reține mai multă valoare în țară, într-o manieră durabilă, sustenabilă. Din păcate, la cap. 2 al sintezei SNE (intitulat *„Unde ne aflăm acum?-O evaluare”*), cu excepția a două concluzii generale fără relevanță, nu găsim nici un răspuns convingător la întrebare și, de asemenea, nici un fel de evaluare.

Punctul cel mai sensibil al SNE îl reprezintă fără îndoială cel referitor la managementul strategiei. După părerea noastră, Consiliul de Export este și rămâne conform actului său de înființare (vezi HG nr. 486/01.04.2004) o structură cu caracter public-privat, fără personalitate juridică, cu atribuții de organism consultativ, incapabilă prin reuniunile sale lunare să se constituie într-un manager executiv al implementării SNE, așa cum se propune. O asemenea responsabilitate ar trebui să revină unei instituții guvernamentale specializate, respectiv Departamentul de Comerț Exterior (DCE) ajuns astăzi în cadrul Ministerului Industriilor.

Amintim în acest context istoria zbuciumată a acestui departament după 1989, care a culminat în anul 2001 cu decizia de a-l trece la Ministerul de Externe. Această decizie s-a dovedit a fi o gravă eroare, cu efecte catastrofale pentru promovarea exporturilor românești, prin faptul că a constrâns rețeaua externă de reprezentanți comerciali ai României (cca 100 persoane, oricum insuficiente și nestructurate în raport cu potențialul de export pe piețele respective) la o subordonare directă și totală față de ambasadori, mai mult sau mai puțin de carieră, în nici un caz profesioniști într-ale comerțului. De altfel, după nici doi ani,

incompatibilitatea atinsese forme atât de acute, încât Ministerul de Externe a rejectat DCE, redându-i statutul de independent, dar dezorganizându-i semnificativ structurile interne și externe.

Scurta trecere în revistă a unor repere ale istoriei recente a acestui departament relevă deficitul de stabilitate și implicit performanță a structurilor instituționale actuale responsabile de mersul comerțului exterior, precum și necesitatea unor schimbări radicale ale formulei sale organizatorice, adaptate cantitativ și calitativ exigențelor implementării SNE și mai ales ale susținerii și promovării exporturilor.

*

*

*

În concluzie, apreciem că dezechilibrul factorilor de creștere economică manifestat în prima parte a anului 2005, resuscitarea inflației, expansiunea necontrolată a creditului de consum, aprecierea exagerată a monedei naționale, deficitele comerciale și de cont curent crescânde, majorarea excesivă a datoriei externe, sunt aspecte ce relevă intrarea în derivă a parametrilor cadrului macroeconomic intern și extern, întreținută de bâlbâielile politicilor monetare și fiscale, incapabile să asigure stabilitatea acestuia. Este adevărat că recent, după Moody's și Fitch, agenția internațională de rating Standard & Poor's a ameliorat cotația României, promovând-o în cadrul țărilor cu risc investițional scăzut („investment grade”).

După cum se precizează însă în comunicatul dat publicității, ratingul României rămâne constrâns de dezechilibre externe semnificative, susceptibile să fie contrabalansate de perspectivele integrării în UE, dar se așteaptă că până atunci „guvernul va întreprinde acțiunile necesare pentru reducerea importantului deficit de cont curent, ce poate atinge 9% din PIB în 2005”. Analiztii S & P avertizează că eșecul pe termen mediu al încercărilor de estompere a vulnerabilităților cauzate de dezechilibrele externe persistente poate aduce ratingul sub presiunea unei declasificări, implicit reincluderea României în rândul țărilor cu risc semnificativ („speculative grade”).

Bibliografie

Banca Națională a României (2005), *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României în 2004*, București.

Banca Națională a României (2005), *Balanța de plăți în semestrul I 2005*, Comunicat de presă, 24 august.

Georgescu G. (2003), *Inward Processing Trade and the Romanian Foreign Trade*, Romanian Journal for Economic Forecasting, No. 4, Bucharest.

Georgescu G. (2005), *Marele pericol care planează asupra economiei. Deficitul de cont curent la cota de alarmă*, Revista Bilanț, No 4, București, Ianuarie.

Guvernul României (2005), *Strategia Națională de Export 2005-2009*, București.

Institutul Național de Statistică (2005), *Comerțul exterior al României în perioada 1.I-30.VI 2005*, Comunicat de presă Nr. 36, 27 iulie.

Standard and Poor's (2005), *Investment grade for Romania upgraded to BBB*, September 6.

Zaman Gh., Vasile V. (coordonatori) (2004), *Repere ale evoluției structurale ale exportului românesc în condițiile integrării și globalizării economice*, Editura Expert, București.